

COLUMN

De schrijver van de 'column' kan een wetenschappelijke expert of een klinische deskundige zijn, maar kan ook een gedragswetenschapper, een groepsleider, een manager en een ouder of verzorger zijn. Wat zij gemeen hebben is hun ervaring met (onderzoek bij) jeugdigen met een lichte verstandelijke beperking. In deze Onderzoek & Praktijk geven wij het woord aan Jelle Drost, de eerste LVG-lector' van ons land.

ALLES WAT VAN VER KOMT IS LEKKER

Jelle Drost¹

In de jeugdhulpverlening wordt de laatste jaren steeds meer aandacht geschonken aan methodisch werken. Begrippen als 'evidence based' en 'practice based' vliegen je om de oren, alsof iedereen zou weten wat dat betekent en welke consequenties dat zou hebben voor de dagelijkse praktijk op de werkvloer. Uit deze begrippen blijkt al dat er vooral naar de Angelsaksische landen wordt gekeken als het gaat om nieuwe ontwikkelingen op methodisch gebied. Blijkbaar moet alle heil uit het westen komen en dan vooral uit de Verenigde Staten en Groot-Brittannië. Opvallend hierbij is dat er niet naar de overige windstreken wordt gekeken: valt er op het gebied van de methodische ontwikkelingen helemaal niets te melden vanuit de Duitstalige en Franstalige landen? Of is het misschien zo dat we de Duitse en Franse taal niet (meer) beheersen, zodat we ons daar ook niet meer in (kunnen) verdiepen?

Voor de hulpverlening aan jongeren met een licht verstandelijke beperking betekent dit meestal het vertalen van een bestaande Engelstalige methode die vervolgens hier en daar wat wordt aangepast aan de doelgroep. Zijn we in Nederland niet in staat om zelf methoden te ontwikkelen die speciaal zijn toegesneden op de hulpverlening aan jongeren met een licht verstandelijke beperking of gaan we er van uit dat alles wat van zo ver weg komt wel goed moet zijn?

Uit internationaal onderzoek blijkt al lang dat het niet alleen gaat om de specifiek methodisch werkzame factoren die van belang zouden zijn voor het effect van de hulpverlening, maar dat met name non-specifieke of algemene factoren een zeer grote invloed hebben op het effect van de hulpverlening. Immers: men kan nog zo methodisch werken, maar als er geen goede werkrelatie is tussen de hulpverlener en de cliënt of wanneer de cliënt niet voldoende is gemotiveerd komt de methodische bedoeling zeker niet aan. Opmerkelijk is dat bij het onderzoek naar deze algemene factoren de hulpverlener zelf eigenlijk buiten schot blijft, terwijl hijzelf toch de motor van de hulpverlening genoemd mag worden. Hoe kan het nu dat de ene hulpverlener iets wel voor elkaar

¹ Jelle Drost is Sociaal Pedagoog en Orthopedagoog-Generalist (NVO), GZ-psycholoog (BIG), Klinisch Psycholoog (BIG), Gezinstherapeut (NVRG) en Hypnotherapeut (Nvvh). In diverse functies is hij sinds de zeventiger jaren, vanuit verschillende justitiële jeugdinrichtingen, betrokken bij de problematiek van voornamelijk kinderen en jongeren met een Licht Verstandelijke Beperking (LVB) en Langdurig Problematische Gezinssituaties (LPGS). Sinds 2001 is hij werkzaam bij de afdeling Orthopedagogiek van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), op dit moment als hoofddocent orthopedagogiek. Hij promoveerde in 2008 op een onderzoek naar Residentiële justitiële opvoeding en de houding van jongens ten opzichte van sociale grenzen. In november 2008 werd hij benoemd tot hoofd van het Universitair Ambulatorium Groningen (UAG). Jelle Drost is tevens als hoofdopleider interventie, docent en supervisor verbonden aan de Universitair Postmaster Opleiding Orthopedagogiek te Groningen (UPO-G). Sinds april is hij lector 'maatschappelijke participatie door (jonge) mensen met een licht verstandelijke beperking' verbonden aan de NHL-Hogeschool en Tjallingahiem. Correspondentie: j.y.drost@zwo-nhl.nl.

krijgt en de andere, die net zo methodisch werkt, niet? Kortom: onderzoek naar werkzame kenmerken van de hulpverlener zelf vindt in het geheel niet plaats. Ontbreekt het ons aan methoden om onderzoek te doen op dit gebied, of ontbreekt het ons aan moed om mogelijke consequenties te trekken uit de resultaten van dit onderzoek. Het zou kunnen betekenen dat we tegen een bepaalde hulpverlener moeten zeggen dat hij niet geschikt is voor het vak en dat hij het ook niet kan leren. Voor onderwijsinstellingen zou het gevolg kunnen zijn dat zij bij de aanname van potentiële studenten over een selectie-instrument kunnen beschikken voordat de studenten überhaupt aan de opleiding beginnen. Kunnen we dat niet of durven we dat niet?

In de hulpverlening aan jongeren met een licht verstandelijke beperking neemt de persoon van de hulpverlener een nog grotere plaats in dan in de reguliere hulpverlening. Standaardprotocollen zijn nauwelijks toepasbaar: de klik met de hulpverlener staat centraal. Het wordt tijd dat we cruciale beslissingen durven nemen als het gaat om het doen van onderzoek bij de hulpverlening aan jongeren met een licht verstandelijke beperking: niet wat van ver komt is lekker, maar laten we eerst eens goed proeven van wat dichtbij is.